

Rekommendation om användning av antigen test för covid-19 vid screening på arbetsplatser

Detta dokument ger stöd till arbetsgivare, företagshälsovård och andra vårdaktörer i Region Örebro Län, som har för avsikt att använda antigen test för covid-19 i screeningsammanhang på arbetsplatser hos personer utan symtom.

Introduktion:

Covid-19 orsakas av viruset SARS-CoV-2. En person med covid-19 kan vara smittsam ett par dygn innan hen får symtom eller upplever sig vara sjuk. Befintliga råd och rekommendationer från Folkhälsomyndigheten, såsom att stanna hemma vid symtom på covid-19, är centrala verktyg för att förhindra smittspridning.

Screening innebär att man testar symtomfria personer för att upptäcka covid-19 i ett tidigt skede, redan innan personen själv upplever symtom. Under perioder med hög samhällsspridning kan screening i vissa sammanhang utgöra ett komplement till övriga smittförebyggande åtgärder mot covid-19. Screening ska ses som en extra insats till övriga åtgärder och ersätter inte dessa. Screening ersätter inte heller den PCR-testning som rekommenderas för vissa grupper.

Bakgrund:

Pågående covid-19 kan påvisas med PCR-test och antigen test. PCR-tester påvisar virusets nukleinsyra och är mycket känsliga, dvs de blir positiva vid mycket små mängder virus. Antigen test påvisar proteiner från viruset och är mindre känsliga än PCR-tester vilket innebär att det krävs betydligt högre virusnivå för att ett antigen test ska bli positivt jämfört med ett PCR-test. Virusnivån är allra högst i början av sjukdomsförloppet, i anslutning till insjuknandet. Hur bra ett antigen test är på att upptäcka pågående covid-19 beror därför på när i sjukdomsförloppet det används.

Vid användning av antigen test finns det risk för två olika typer av fel:

- *Falskt negativt test:* Antigen testet visar negativt resultat trots att personen som testats har covid-19. Detta innebär att ett negativt antigen test inte helt kan utesluta covid-19.
- *Falskt positivt test:* Antigen testet visar positivt resultat trots att personen som testats inte har covid-19.

Typer av antigen test och krav på prestanda

Det finns olika typer och fabrikat av antigen test på marknaden.

- Antigen test där provtagning och efterföljande analys sker av hälso- och sjukvårdspersonal/vårdgivare alternativt där provtagning utförs av personen själv (så kallad egenprovtagning) men analysen sker av vårdgivare. Dessa typer av test kräver en vårdgivare, exempelvis företagshälsovård.
- Antigen test där personen själv både tar provet och utför analysen, så kallade självtester.

Endast CE-märkta tester ska användas, mer information finns på [Läkemedelsverkets hemsida](#).

Prestanda: Olika tester har olika prestanda. Folkhälsomyndigheten rekommenderar att antigen test bör ha en sensitivitet (känslighet) $\geq 90,0\%$ och specificitet $\geq 99,0\%$. Observera att antigen testets prestanda endast gäller under de förhållanden och för de provmaterial (t.ex nasofarynxprov eller näsprov) som tillverkaren specificerat.

Screening på arbetsplatser

Arbetsgivare kan välja att använda regelbunden screening med antigen test på arbetsplatser. Screening av personal inom vård- och omsorg kan användas som en tilläggsåtgärd under perioder med hög samhällsspridning för att skydda patienter och omsorgstagare mot smitta.

Arbetsgivaren behöver beakta att screening är frivillig och regleras mellan arbetsgivare och arbetstagare.

Genom regelbunden screening med antigen tester ökar möjligheten att identifiera potentiellt smittsamma personer som inte upplever sig ha några symtom på covid-19. För att öka sannolikheten att hitta en smittsam person behöver screeningen genomföras minst 2 gånger per vecka.

Personer som haft covid-19 senaste 3 månaderna behöver generellt inte inkluderas i screening.

Arbetsgivare som planerar att införa organiserad screening behöver beakta följande:

- Är nyttan av antigen tester i den aktuella situationen rimlig i förhållande till kostnaden? Viktiga faktorer är aktuellt smittläge, andel vaccinerade och verksamhetens behov av medarbetare på plats.
- Den verksamhet som inför antigen tester har själv ansvar för
 - Val av test och inköp av tester.
 - Att nödvändiga rutiner för smittsäkert utförande av testning finns på plats.
 - Att det finns tydliga rutiner kring fortsatt handläggning vid negativt respektive positivt svar.
- Vilken typ av antigen test ska användas?
 - Självtest eller antigen test som kräver provtagning/analys av hälso- och sjukvårdspersonal/vårdgivare? För den senare krävs enligt hälso- och sjukvårdslagen en ansvarig läkare för ordination och hantering av resultat.
 - Oavsett test bör det uppfylla kraven på rekommenderad prestanda.
- Bestäm när testning ska utföras och hur ofta. Testningen bör ske precis innan eller i början av ett arbetspass.
 - Vid eventuella symtom bör medarbetaren lämna arbetsplatsen/stanna hemma. Detta gäller även om antigen test varit negativt tidigare under arbetspasset eller dagen innan.

Rutin beroende på typ av antigen test som används

Antigen tester som kräver provtagning och/eller analys av hälso- och sjukvårdspersonal/vårdgivare

Utarbeta en rutin för hur ordination av testet (läkare), resultatet och antalet utförda test ska dokumenteras. Läkaren som ansvarar för ordinationen är ansvarig för bedömning av resultatet och för att adekvata åtgärder vidtas vid positivt test, inklusive smittspårning i förekommande fall. Covid-19 är endast smittspårningspliktig i slutenvård och omsorgsverksamhet som vårdar eller har omsorg om personer med en hög risk att bli allvarligt sjuka av covid-19.

Självtester – antigenester där personen själv tar provet och utför analysen

Självtester behöver inte ordineras av läkare och resultatet behöver inte dokumenteras. Arbetsgivaren behöver dock ha en tydlig rutin för hur medarbetaren ska agera vid positivt respektive negativt resultat.

Positivt antigenest

- Arbetstagaren meddelar arbetsledare/chef/annan överenskommen person om resultatet.
- Arbetsledare/chef/annan överenskommen person ger informationsblad. [Förslag på information som bör framgå.](#)
- Personen som testat positivt bör betrakta sig som smittad med covid-19 och stanna hemma tills hen känner sig frisk.
- Symtomfri personal inom vård och omsorg som screenas med självtest bör vid positivt test stanna hemma och ta uppföljande PCR-prov. Smittspårning inom vård- och omsorg påbörjas redan efter positivt antigenest, dvs PCR-svar behöver inte inväntas innan smittspårning. Resultatet på PCR-provet behöver bevakas.

Negativt antigenest

Kan inte helt utesluta covid-19.

- Ge informationsblad till medarbetaren. [Förslag på information som bör framgå.](#)
- Så länge medarbetaren känner sig helt frisk kan hen fortsätta vara i verksamheten. Även vid negativt resultat ska medarbetaren följa eventuella smittförebyggande åtgärder på arbetsplatsen.

Observera att ovanstående kan komma att ändras varför arbetsgivare/verksamheter som bedriver screening med antigenester behöver hålla sig uppdaterade

För mer information se

Folkhälsomyndigheten: [Vägledning för användning av antigenester vid covid-19, version 11](#)